

Fierarul Petrea

Își avea covăcia unde se'ntilnesc trei căi, în mijlocul satului. departe de bordeele țigănești ce-și scoteau din pământ capetele buhoase afară din sat, lângă valea unde-și topeau femeile cincepa. Nici nu-și făcea vorbă cu faraonii zdrențoși de aici, ci umbla tănoș printre Romini, îmbrăcat bine în Dumineci și sărbători. Se ținea de biserica neunită, pentru că toți ceilalți Țigani erau uniți și la biserica uniților mergeau și ei odată în an, ca să le dea în ulcicuță Paștile.—Unde se'ntilnesc cele trei drumuri covăcia lui Petrea își înălța coperișul de scinduri lungi, afumate, cu părății lipiți cu pământ, scufundați înăuntru. Lângă covăcie, casa lui Petrea albea din părății văruiți totdeauna proaspăt, iar coperișul ei din șindrila mărunță nu se'negrea de fum, căci un horn de piatră se înălța semeț și mîndru.—În curtea mică mai era loc pentru o tociță cu piatră netedă, surie, și pentru două ruzi orizontale, bătute pe pociumpi, între care intra boul sau calul ce trebuia potcovit.—În colo pustiu, căci celea citeva găini golașe, de soiul, cum spunea Petrea, —stau mai mult pe drum decît acasă, mai ales cînd se'ncepea căratul grîului.

Petrea are o spuză de copii, o fată mărișoară, doi feciori ce-i ajută în covăcie, trei băieți ce umblă în sat la școală. Pe cei mai mărunți nu-i pomeneste Petrea niciodată. Ce folos însă că nu-i amintește el, dacă nevastă-sa, Raveca, le deschide oit de des ușa, și atunci mărunții umplu podmolul de lângă casă. Și aceștia nu prea arată a fi dintr'alt neam decît purad-ii ce se vîră în glodul din vale, colo la capătul satului. Cu părul vilvoiu, nespălați, cu cămășuțele pețece, și mai ales cu piciorușele subțiri și negre ce vădesc pe Țigan, cînd îi vede Petrea se uită urit la ei și i-ar trimete'n casă, dacă nu s'ar teme de gura mucrii.

Din coperișul covăcii desdedimineață se desprinde—în pale—fumul alburii, ochiul de jar învie între cărbunii de pe vatră, înaintea foilor ce se umflă la come și, gîfînd, înviorează tot mai mult cu sufletul lor înieptat roata de jar, mărind o mereu. Unul dintre feciori, Pinteza, cel mai mic, se leagănă pe ruda foilor și

trage, — imbucîndu-și obrajii bruneți, mici, — dintr'o țigară, s'o deegata mai iute, să s'apuce de lucru. În vatra de jar, pe care pilpăe limbi vineții de flacără, feciorul cel mai mare, Manea, ține bucata de fier, uitîndu-se cu nepăsare țintă în foc, până ce de pe ruda de fier se desprinde o pulbere fină de foc. Atunci o prinde cu cleștele, face cu ea un semicerc de foc pîn' la nicovală, și ciocanul începe să izbească, împrosfînd cu scînteii în toate părțile. Mai zdravăn ca Pinteș, spătos, cu mincile sufuțate, cu mustața de-o poate răsuci, Manea fluieră de joo după cum izbește ciocanul.

În curte, Petrea se tocmește cu oameni ce-i aduc roți să le strîngă cercurile, ori chiar să pună raf nou, — potcovește calul unui drum; ț ce-a plecat de dimineață cine știe unde. Iar dacă n'are nimic de lucru pe-afară, intră și el în covăcie, și'n curînd trei ciocane s'aud bătînd după tact, niciodată toate trei deodată, și rar să izbească două într'acelaș timp. Muzica aspră a ciocanelor se aude departe prin sat, tăind văzduhul parcă fără nici o piedecă.

În covăcie cei trei lucrează fără multă vorbă. Petrea dela început cu fruntea încrunțată, feciorilor numai pe încetul li se înăspresc liniile feții și li să'ncrețeștea fruntea. În reconențiul bătocit al ilăelor, li se părea dela o vreme că au de lucru cu un dușman nevăzut, mușchii li se încordau tot mai tare și izbeau parcă tot mai mînioși, mai cu putere.

Dela o vreme Petrea aruncă ilăul în colț: «Feciorii tatei, să mai răsufliăm odată și să mai tragem o pipă de tăbac. Că noi trei de muncim așa toată ziua, putem îmbrăca tot satul în fier».

Ciocanele amuțesc și, tăciuniți, cei trei meșteri iesă în curte, în lumina albă a soarelui.

Petrea se uită cu coada ochiului la cei doi feciori și zîmbește pe sub mustățile negre. Ar jura pe cîte-s în lume că mai ales acești doi nu samănă de loc a Țigani, ci s'cine știe ce calfe de fierar veniți din depărtare, care s'au oprit pe cîtăva vreme aci la covăcia unde se'nîlănesc cele trei drumuri.

Dealtfel, în casa lui Petrea nu s'auze vorbă țigănească. Numai Raveca, de-o apucă vr'o minie mare, sudue în limba aceea. Atunci fierarul o măsuță cu niște ochi de oțel, din creștet pînă'n tălpi, ș'o înjură, tot țigănește.

Pe cei care umblă la școală, Petrea-i poartă foarte aspru. Cărțile trebuie să și le ție curate cumu-i lumina. În toată sara le cerceta, ținîndu-le cu teamă în minile lui aspre, «Cartea-i sîntă, mă, ce știți voi!» Și cînd se oprea la vr'un punct de cerneală, prichindelul o și tăia pe ușă afară, ea împuns de streche.

Cînd se găteau cărbunii, covăcia amuțea, ciocanele stau aruncate prin unghere, iar curtea se umplea de roate de car, de roțițe de plug, de fiară.

Cărbunii erzu greutatea cea mai mare a lui Petrea. Pă-

durea era departe, pe niște dealuri de nu puteai umbla cu carul. Petrea cu cei doi feciori își luau sacii tăciuniți pe umăr, securile la mână și, — sus la pădure să taie întâi așchii din trunchiurile de stejar, să le adune apoi în halmuri și să le dea foc. Când era vremea cețoasă, fumul se ridica greoiu, plutea peste pieptul întunecat al pădurii de se mesteca cu cețta. Iar când văzul era senin curat, copiii ce păzeau vitele pe marginea pădurii, le mînau tot mai departe, de teamă că s'a aprinde pădurea, ori că zmeii fierb acolo în cazane vitele răpîte dela oameni.

În ziua sara se întorceau cu sacii umpluți cu cărbuni, legați cu funia pe la mijloc ca să-i poată duce mai bine în spate. Manea, feciorul cel mai mare, ducea totdeauna cîte doi saci. — Și pentru atîta zdroabă, trebuiau să lucreze tot ce-i ferărie de care și pluguri pentru curtea baronească, a cărei era pădurea.

Cînd ajungeau zdrobiți acasă, Petrea simțea totdeauna o mare trebuință de ceartă. Nevasta nu-i putea face nimic pe voie, iar copiii stau pitiți pe lingă păreți, ca umbrele. În clipe de aceste, Petrea o rupea pe țigănește și vorbea așa de înfocat de da să-și spintece cămașa la piept. — Dar ziua următoare, în cîntecul aspru al ciocanelor, Petrea își uita năcazul și firea de erii, și se arăta iarăși omul ce n'are nimic din sfogele Țiganilor de lingă sat, unde sfada și larma ține totdeauna până noaptea urzui și dîmneața începe iarăși.

Viața lui Petrea a curs mai mult liniștită decît tulbură. Se știea din moși strămoși neam de fierar, aici la covăcia din mijlocul satului, se credea cu mult înzî aproape de Romîni decît de Țigani. Avea nișași de romîn, atîția cîți copii avea, și nu-i zicea nimeni țigan, decît vr'un oam năcăjit ce-și ține plugul de trei-patru zile la Petrea și nu i l'a mai dres. Așa împăcat a trăit ei până ce i-a crescut mare fată-sa Lala.

De cînd era de șapte ani, Lala era foarte neastîmpărată. Părea că nu-i soră cu Manea și cu Pîntea și fierarul, deciteori vedea apucăturile din jocurile ei, rămînea foarte gînditor și clătina din cap, a pagubă. Lala n'ar fi ținut o zi întreagă nespintecată hîinuța ce i-ai fi dat' o nouă dimineața, s'o fi tăiat tot bucățele. Se zvîrcolea în minile Ravecei ori ale lui Petrea până scăpa afară, apoi o lua razna prin sat și nu se mai întorcea decît sara, după ce-a furat mere din vr'o grădină și s'a bătut cu copiii de pe drum. Sara, venea cu sinul plin de mere, se urca în păcel și le înșirina frumos, dar dacă vr'unul din frați cuteza să-i iec unul, zbiera ca din gura șerpelui. Altă bărae urma la aceasta dela Raveca, pentru că nu dă și la ceilalți, — dela Petrea, pentru că a furat. Acum Lala nu mai eșea afară, ci după ce n'o mai bătea nimic, se așeza cu picioarele împletecite țigănește, privea în pămînt și nu mai z'cea nici o vorbă, nici n'ar mai fi luat un măr din cele furate de ea, să fi fost aurite.

Petrea se minuna de ciudațenia aceasta a firii ei și părea că-și aduce aminte de ceva foarte depărtat.

La școală n'a avut ce-i face fierarul să umble. Ea pleca bucuros de-acasă, dar dascălul i-a spus lui Petrea că n'a văzut-o niciodată în școală.

Ceea ce-l umplea de mai multă amăreală pe fierar, era că Lala umbla foarte des prin țigănome. Cine știe de unde-o aflase, că de casa lor era departe, dar îndată ce-a dat odată de puradeii ce vara se scaldau toată ziua în vale, alătura cu porceii, iar iarna țîșneau din bordee și se dau desculți pe ghiță —cînd vreau s'o găsească pe Lala, acolo trebuiau s'o caute. Dar Lalei, cît ce zărea pe vr'unul de-ai casei după ea, îi scăpărau piciorușele ca la un drăculeț, se pierdea pîntre căși și ajungea acasă totdeauna înaintea celui ce-a pornit după ea.—Își perdea șurtă, năframă, fără ca să-i pese, așa că Raveca nu-i mai da decît iie să se'mbrace.

După ce se mai ridicase, își bătea frățiorii mai mici, dac'ar fi supărat-o numai cu ceva,—de le curgea petecile. Se'nțelege că ea încă-și lua porția, dar nu-i păsa, ci se minia numai, de nu vorbea două-trei zile.

Acasă nu-i prea puteau lua folosul după ce trecuse de cincisprezece ani, căci le izbea toate cînd ți-era lumea mai dragă și pornea pe uliță.—Petrea se uita la Raveca,—Raveca la Petrea, și cu cît se uitau mai mult, cu atîta se miniau mai tare unul pe altul și o rupeau pe țigănește, sfădindu-se.

Și dintre toți copiii, nici unul nu se putea asemena cu Lala. Cînd te uitați la ea, îi vedeai numai ochii, care stăpîneau parcă singuri în lumea asta. Ageri, negri, cu niște priviri ce tăiau în toate părțile ca fulgere de oțel negru. Înaltă, sveltă, de să s'ascundă orice domnișoară înaintea ei, mergea nepăsătoare, mîndră în zdrențele ei.

Căci acum, mai mare, Petrea n'a mai vrut s'o îmbrace, crezînd că fată mare fiind, se va rușina să umble astfel și se va îndrepta.

Fata nu se purta însă altcum acasă, dar în schimb o vedeai cînd cu o năframă nouă, cînd cu un șorț nou, știi, numai cît le-ai luat din prăvălie. Odată veni acasă, după ce vr'o două zile n'o mai văzuse nime, încălțată cu ghete ca o domnișoară, cu o rochie nouă, neagră.

Petrea se uită minios la ea, izbi ușa, intră în covăcie și se întoarse și mai cătrănit.

— „Iar' să-mi spui tu, drace, unde te-ai împodobit așa, că-ți sucesc gîtul ca la un pui de pasăre.

— Undeva" răspuse Lala fără a se uita la tată-său. Acesta o prinse de brațe ș'o zguduî, ținînd-o la lumina lămpii.

— „Unde mi-ai umblat de două zile drăcoaică, ha? Așa mă faci tu pe mine de ocară? C'aduc barosul și numai una-ți izbesc în nusele tatălui."

Lala cerca se scape din înclășterea de fier a lui Petrea. Dar nu se putea nici frînge. Sta înlemnită, numai ochii îi priveau departe, într'o lumină de oțel.

Petrea nu mai întrebă, ci-i spintecă rochia nouă, o ia, o cocoloșește, îi trage papucii noi-nouți și, ținînd-o de spate, le-aruncă afară.

Fata privește dușmănos la tată-său și uitîndu-se dintr'o aruncare de ochi, la toți din casă, zice:

— „Ci dați-mi pace mîi, firea-ți ai dracului, ce-aveți voi cu mine ?

— Ce avem cu tine, ha ? strigă Petrea, «tu să umbli prin tîrguri să furi ca o hoată și noi să n'avem nimic cu tine ? Să ne faci de ris la sat, s'aduci jendarii pe casa noastră ?» Și încep să-i care la pumni ca și cu barosul.

Dar Lala-și descleștă deodată minile și-și făcu vînt pe ușă afară, pe cînd Petrea remase cu obrazii roși, plini de sînge. Totuși eși în curte după dînsa. Fata era la portiță, dar cînd să pue mîna pe ea, de lingă tocilă se deslipi repede o umbră și Petrea se simți ridicat în aer, apoi izbit de pămînt.

Cînd s'a sculat, nu mai era nimeni în curte.

Din sara aceea la covăcia unde se'nîlnesc celea trei drumuri parcă nu era lucru curat. Se'nvrăjiseră toți ai casei de nu se mai înțelegeau, munca mergea prost și fără spor, iar săriile părea că arde, așa larmă făceau cei din lăuntru.

Petrea învîrtea de cîteva ori barosul și-l izbea apoi mînios de pămînt. Eșea în curte neștiînd de ce să s'apuce, își ridică în răstimpuri capul sus, ca și cînd ar vrea să miroase depărtările, intra apoi în casă și se sfădea țigănește cu Raveca. Cei doi feciori în covăcie dau deodată cu ciocanele, se izbeau unul de altul cînd mergeau la foi și se priveau încrunțați.

Din cînd în cînd fata venea pe-acasă, cînd simțea că bărbații sint duși să facă cărbuni, intra repede în casă și povestea, foarte aprinsă, cu Raveca, tot țigănește. Căci Lala, în colindările ei, printre Țigani, învățase bine limba lor strămoșească.

Cînd se'ntorceau fierarii acasă n'o mai aflau, dar aflau, de pe drum, c'a fost la ei Lala.

Petrea se descărca asupra Țigăncii :

— „Iar a fost drăcoaica aici, tu ! Spune-mi tu mie drept : Așa-i c'a fost ?

— N'a fost bărbate !“

Ochii lui Petrea licăreau ca de lup, și se repezea înaintea femeii.—„Mînești, înpelîțato, mînești și tu ! Te-a pus mamonul să te înțelegi cu ea. Să știi că te lepăd din casa și din neamul meu !

— Măi Petreo, nu fii tu nebun. Fata vrea să se mărite după feciorul Țancului. Eaca, vezi, se duce ea dela casa noastră să nu ne mai amărească“.

Lui Petrea ca și cînd i-ai fi pus cătran. De aici încolo o da pe țigănește și injura de cite-s în lume pe feciorul Țancului. Adecă după hoțul acela ce bate toate tîrgurile, care-i mai mult pe drumuri decît acasă, care a învățat-o și pe Lala să

sure. Ah! fire-ar el al dracului de Țigan! El l'a izbit adecă și pe Petrea de pământ, cind era să pună mina pe Lala în curte. Și cu nemernicul acela șade fata lui acuma de citeva săptămîni! Dar să știe bine c'o unge cu barosul în frunte și nu va suferi să șadă cu Țiganul aceia prăpădit, pe care-l arată cei dela șetre, în tirguri, cu degetul. Să știe bine că i vor putrezi oas-le în temniță și că va ajunge talpa iadului...

Feciorii stau încă la cumpănă, nu știu cu care să țină, cu Petrea ori cu Raveca, ce lua partea fetei. Dar incetul cu incetul se amestecau și ei în vorbă și unde, mai înainte, Petrea-i oștea să vorbească limba lor, acum vorbeau fără sfială țigănește, și din ce în ce tot mai bine.

Petrea, ca un creștin adevărat, ceru sfat dela popa. Dar care nu i-a fost mirarea fierarului cind părintele i-a spus că între Lala și ficiorul Țancului n'ar fi nicio piedecă să se căsătorească, ci numai să facă vestirile și să-i cunune, să nu șadă nelegiuți. N'a dat nimic pe cuvintele popii ș'a plecat plin de ciudă la notarul să-i dea doi jurați să-și aducă fata acasă.

Jurații merseră cu Petrea în țigănește, dar nu era acolo nici fata, nici leciorul Țancului. Acesta le spusese că de vr'o două zile s'au dus, nu știe unde.

Fierarul se întoarse acasă și'n ziua aceea n'a mai eșit din covăcie. Mersul gândurilor lui părea că-l poți ceti după cum bate cu ciocanul, cind mai apăsas, cind des, cind iarăși rar, cu răstimpuri de socoteală. Din cind în cind se oștea, cu ochii duși prin păretele covăcii. Părea că vede departe ceea ce-i povestise tatăl său despre Pinte cel bătrîn, bunicu său. Pinte acesta, îi spunea bătrînul, era un Țigan de să-l cunoști dintr'o sută de neamuri. Iute la minie, neasimparat și cu niște ochi de nu te puteai uita la ei. Se pomenise ca meșter fierar în satul acesta; dar odată se abătuse acolo în sat o lae de Țigani cortorari, și Pinte—deși era căsătorit și avea copii,—prinse o slăbiciune mare pentru o Țigancă dintre lăeți. Și'ntr'o noapte, în puterea întunericului, pătrunse în cortul unde era Țigancă, junghie pe Țiganul bărbatul nevestei, ce a cercat să i se împotrivescă, și cu prada în brațe, scăpă de focurile de revolver ale lăeților ce se treziseră. Și din clipa aceea nu i-a mai știut nimeni de urmă, niciodată.

Petrea se gîndea la întimplarea aceasta încă de cind băgă de samă apucăturile Lalei. Mai tirziu, după ce aceasta crescuse, fierarul băgă de samă, înfrîndu-se, cît samănă fata aceasta cu strămoșul Pinte. Nu știa el că ce va urma, dar avea o presimțire urită, de citeori se uita la fata lui.

Cind, în ziua ceea, sara, izbi mai pe urmă cu ciocanul,—și gîndul lui era hotărît într'un fel.

După ce, sfîdindu-se, cinau, Petrea eșea afară, deschidea încet covăcia, își vira sub clichină, lingă piept, barosul cel mai greu și se strecura pe ușișile satului, ca o nălucă, spre țigănește.

Pe dealul aproape de colibi era un stejar puternic, cu o coroană împărătească, de unde se putea vedea bine coliba unde sta feciorul Țancului cu Lala. De stejarul acesta se lipsea fierarul în toate serile și veghea: doar îi va simți foată pe auzindoi acasă.

În liniștea sării tirzie ce se lăsa peste sat, larma aprinsă din țigănie trecea în răstimpuri, dusă de unde de vânt, ca niște vaere triste ce vin de la o nenorocire depărtată. Aproape însă, zgomotul era asurzitor. Cîte trei-patru Țigănci se slădesc din ușa colibelor, apoi, tot torăind din gură, se apropie tot mai tare deolaltă, până ce nu le mai desparte decît un pas. Și țî se pare că 'n toată clipa va sări una la cealaltă să-și scoată ochii, până ce vin bărbații și le imprăștie în toate părțile, ca să înceapă apoi ei, cu glasul gros. Dar cearta lor nu ține așa mult, adeseori își spinteră cămeșile, apoi se depărtează, amenințînd cu pumnii de lise clatină părul în cap. Tirziu, sfada încetează; numai unde și unde se mai aude boscoro-dînd din ușa colibelor.

Mai gîuță purcelașii nefchiși, prin jurul bordeelor, până ce-și fac rost de intră înăuntru, apoi liniștea se lasă și peste țigănime.

Dar atunci începe să suspine vr'o ceteră de la bordeele pe unde sint flăcăi și murmurul strunelor se înalță în văzduhul curat, — o adiere blîndă, caldă. Și de după bordee vezi ivindu-se umbre ce dispar iarăși în întuneric.

Petrea a stat multe sări la pîndă și deși nu era nici o urmă de fata lui acolo, o putere mare îl trăgea în toată sara să meargă. Se mișcă, se trezi în el ceva, la cea dintîi pîndă, ce nu-i mai da pace.

Acasă mai mult tindălea ziua și dacă n'ar fi fost cei doi feciori să facă foiul să sufle în roata de jar și să bată cu ciocanele, n'ar fi avut ce mînca. Petrea nu se mai certa acum cu nimenea, dar nici nu vorbea aproape nimic. Cu cit treceau mai multe sările ce le petrecea la pîndă, lingă țigănime, se făcea mai abătut, și'n ochi prinse a-i arde un foc tainic. În răstimpuri remînea ca înlemnit, privea în gol, ochii i se răceau, ca de sticlă, apoi iar se arăta focul acela în ei. Cîteodată părea că-i vine așa să pornească în lume, adecă nici nu în lume, ci numai așa să meargă, și ochii lui în clipele acelea cuprîndeau depărtările ce și cînd ar fi fost ale lui.

Femeia era bună-bucuroasă c'a scăpat de cetele din casă și nu-i mai păsa, ori cum era Petrea. Copiii să-i trăească, Manoil și Pîntea, c'accia țîn casa. De Lala nu mai vorbea nimeni, ca și cînd n'ar fi fost niciodată fată la casa lor. Și așa nime nu-l mai lua în samă pe Petrea cînd, după cină, eșea tăcut din casă, deschidea tainic covăcia și și trecea sub clichină barosul.

Gîndul lui, cînd pleca de-acasă, era nestrămutat ca'n ziua cea dintîi cînd, izbind mai pe urmă cu ciocanul, sara, i s'a ho-

tărit gindul acesta: îi pindește, până-i prinde ojală acasă, ș'atunci mina i se va încleșta de baros și nu va mai ști ce va urma.

Dar cu cât se apropia mai mult de țigănice, sămînța de foc se ivea în ochii lui întunecați. Ridica mai tare capul ca și cînd ar fi voit să miroase larma ce se ridica dintre bordee, ca alungată de alta. Dar mai ales după ce zgomotul înceta și violurile începeau să adie ușor, apoi, la întorsăturile cîntecului, cu patimă, ca și cînd ar fi smulsă aria dintr'o inimă ce nu mai poate răbda,—ochii lui Petrea ardeau uscați și lui îi venea de multeori să chiuie de bucurie, ori de ce nici el nu știa, apoi s'o iee razna pe coastă la vale între bordee.

La cîteva săptămîni, însfirșit, licări lumina în bordeiul unde ședea feciorul Țancului cu Lala.—Licări întai ca un chibrit, apoi se aprinseră trei lumini în șir.—Petrea se zgudui, ca și cînd l'ar fi izbit cineva pe neașteptate în spate și mina i se încleștă de baros, stringindu-l ca'ntr'un teasc de fier. În toată puterea i s-a arătat iarăși planul pe care nu l'a spus la suflet de om, și acum răsuflea greu, ca unul osîndit la moarte. Știa el ce are să facă: să plece cu barosul strîns, așa de să nu i-l poată smulge din mină nici o putere din lume, drept spre bordeiul acela.

Dar iată că'n sara asta larma încetează mai degrabă, ori poate numai lui i s'a părut așa, și trei ceterași, cei mai buni din toată țigănicea, se furisează printre case și se așează sub streșina bordeiului unde sta Lala.

Cîntecele tremurate începură din toate trei ceterile deodată, așa de tainic, așa de curat și pătrunzător, de Petrea, sus lângă stejarul lui, îngălbeni și începu se tremure.—Ar fi vrut să a'erge, să se scape odată de povoara ce n'o mai putea purta, dar voia să vadă ce se va întimpla acolo jos. Și iată că din ușa bordeiului iesă, ținîndu-se de mină, Lala înaltă, sulegată,—o umbră parcă,—iesă cu cineva. Petrea privea fără să clipească din ochii ce-l ardeau: Acesta să fie feciorul Țancului? Un om voinic, cu mustața scurtă, groasă, ca un cornenciu de berbecuț, drept ca un brad, cu un cap mai înalt decît Lala lui.

Tinerii se așezară pe podmol, cu minile petrecute pe după grumazi. Nu ziceau nimic, numai ochii le ardeau în întunec. Cei trei Țigani cîntară încă vr'o cinci arii de jale, apoi prinseră a zice de joc.—Dar sus, pe coastă, Petrea nu auzi deocamdată că s'a schimbat cîntecul. El asculta, ca deșteptat într'o lume așa de frumoasă, așa de bună și nepăsătoare, tot ariile de mai înainte. Dela o vreme îi păreau așa de cunoscute cîntecele acelea, ca și cînd le-ar fi ascultat toată viața lui, și numai acum de curînd ar fi fost despărțit de ele.

Intr'un tirziu numai, oftînd, băgă de samă schimbarea cîntecului. Dar și atunci ochii au observat mai întaiu. Căci veniră cîteva fete cu flăcăi lângă bordeiul unde ședeau cei doi tineri

și 'ncepură un joc fantastic, ce părea și mai aștător la flacăra pilpiitoare a celor trei lumini din casă.

Dar după ce notele vesele pătrunseră până la inima lui Petrea, acesta, ca luminat de-un gând mare, bătiudu-i inima să sară din piept, alergă ca un zmiruit pe coastă, la vale. Se izbi de bordee jos în vale, dar în urmă ajunsese înaintea bordeiului, între jucători. Ceterile încetară, și toți rămaseră înlemniți.

— «Fata tatei, să-mi trăești, fata mea și să-ți ajute Precesta. Numai nu trebuie să vă cununăți voi ca tâlbarii. Mioe, cu voce bună și cu chiot! Să trăești și tu ginere, copilul meu».

Feciorul Tancului cu Lala se uitau mirați la Pinteă. Și fata-i șopti încet: «Mă, oare n'a innebunit tata?»

Dar Petrea merse hotărît lingă ei, le împreună minile drepte: «Înaintea mea sînteți unul al altuia!»

Apoi se apropie de ceterași: «Ziceți măi iar de-acum, de să vă crape diblele».

Lala într'adevăr voise să-și facă așa în taină punga cu feciorul Tancului, să nu știe nime. Numai cei trei lăutari și cițiva din tineret, prieteni buni cu ei. Patru săptămîni au umblat amîndoi pe la toate tirgurile de ș'au văzut de zestrea în vestiminte. Acum le aveau, și după ce se vor cununa mine și la biserică, pot să plece iarăși pe drumuri, căci și așa n'ar avea ce face ei între Tiganii ce sapă la cucuruz și seceră gînele Romînilor și-ale Sașilor.

I. Agîrbiceanu.

